

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/106/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715200475
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5715200475.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: TRADEINVEST SERVICE, spol. s r. o., so sídlom M. R. Štefánika 26/1024, Martin, IČO: 31 613 144, právne zastúpeného JUDr. Martou Wertlenovou, advokátkou, s miestom výkonu činnosti T. XXXX/XB, A., proti žalovanému: R. V. (ako právny nástupca pôvodnej žalovanej Y. V.), nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Y. XXXX/X, Y., právne zastúpenému JUDr. Jaroslavom Kevickým, advokátom, s miestom výkonu činnosti P. Y. XX, Y., o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a strpenie práva prechodu a prejazdu, o odvolaní pôvodnej žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5C/24/2015-389 zo dňa 10.01.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že:

I. Žalobu žalobcu vo výroku, aby určil, že na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve žalovaného ako povinného z vecného bremena viazne vecné právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemky žalovaného - parcely č. CKN 442, 436/2, 437/2 zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., na pozemok žalobcu ako oprávneného z vecného bremena - parcelu č. CKN 443/1 zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., a to v rozsahu podľa Geometrického plánu č. 98/2014 zo dňa 07.11.2014 vyhotoveného Ing. Vladimírom Nechutom, **z a m i e t a**.

II. Žalovaný **j e p o v i n n ý** strpieť cez pozemky v jeho vlastníctve č. CKN 442 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 940 m², CKN 436/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 58 m², CKN 437/2 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 151 m² zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y. prechod pešo a prejazd motorovými vozidlami žalobcom na jeho pozemok - parcelu č. CKN 443/1 - zastavané plochy a nádvorie o výmere 360 m² zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y. v rozsahu podľa Geometrického plánu č. 98/2014 zo dňa 07.11.2014 vyhotoveného Ing. Vladimírom Nechutom, ktorý je súčasťou rozsudku súdu prvej inštancie.

III. Žiadna zo strán **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve žalovanej, Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. X., Y., ako povinnej z vecného bremena, viazne vecné právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemok žalovanej pac. č. CKN 442, 436/2, 437/2 zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., ktorý vedie Okresný úrad Martin, katastrálny odbor, na pozemok žalobcu, oprávneného z vecného bremena parc. č. CKN 443/1 zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., ktorý vedie Okresný úrad Martin, katastrálny odbor, a to v

rozsahu podľa Geometrického plánu č. 98/2014 zo dňa 07.11.2014 vyhotoveného Ing. Vladimírom Nechutom, Geodetická kancelária Martin, IČO: 32 658 877, úradne overeného Okresným úradom Martin, katastrálny odbor podľa § 8 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii dňa 12.11.2014 Ing. H. I., ktorý je súčasťou rozsudku; II. žalovanej uložil povinnosť cez pozemky parc. č. CKN 442, 436/2, 437/2 zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., ktorý vedie Okresný úrad Martin, katastrálny odbor, trpieť uvedené vykonávanie vecného práva - práva prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami žalobcom na jeho pozemok parc. č. CKN 443/1, zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., ktorý vedie Okresný úrad Martin, katastrálny odbor; III. o trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti vo veci samej.

2. Rozhodnutie súdu prvej inštancie sa opiera o ust. § 151n ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka.

3. Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môžu byť rovnako ako u vlastníckeho práva zmluva, dedenie, rozhodnutie štátneho orgánu, zákon a vydržanie. Oprávnenie zodpovedajúce vecnému bremenu teda možno nadobudnúť aj vydržaním. Predpokladom tohto spôsobu nadobudnutia je nepretržitý výkon práva po dobu najmenej desať rokov ak sú splnené ostatné podmienky podobné vydržaniu vlastníckeho práva tak, ako je to uvedené v ustanovení § 134 Občianskeho zákonníka. Na oprávnenú držbu je potrebné, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu takýto právny titul svedčí. Súdom boli posúdené a vyhodnotené hospodárske zmluvy z roku 1983. Hospodárskou zmluvou č. 538/1983 zo dňa 11.05.1983 Bytový podnik Martin previedol správu národného majetku, a to budovu Predajne elektrospotrebičov - Domáce potreby na Ulici Osloboditeľov č. 26 (staré číslo 12) v Martine, zastavaný pozemok s dvorom parc. č. 443/1 o výmere 360 m² (zameraný geometrickým plánom č. 243-253-36-83 zo dňa 10.03.1983 pôvodne vedený vo vložke č. 2558 ako parc. č. 443) na preberajúcu organizáciu Domáce potreby n. p. PR Banská Bystrica. Prevod nehnuteľností bol odsúhlasený v zameranom stave medzi Domácimi potrebami Banská Bystrica a Okresnými komunálnymi službami Martin a Bytovým podnikom Martin tak, že Okresné komunálne služby zabezpečia prístup do prevádzaných nehnuteľností zo zadnej strany v zmysle geometrického plánu, uvedeného v zmluve. Hospodárskou zmluvou č. 538/1983-II zo dňa 11.05.1983 (uzavretá v ten istý deň ako hospodárska zmluva medzi Bytovým podnikom Martin a Domácimi potrebami n. p. Banská Bystrica) Bytový podnik Martin previedol správu národného majetku a to pozemok parc. č. 443/2 o výmere 91 m², parc. č. 442 o výmere 359 m², ktoré pozemky boli vytvorené z pozemkov, uvedených vo vložke č. 2558 a z parciel č. 443 a 442 geometrickým plánom č. 243-253-36-83 zo dňa 10.03.1983, pričom preberajúca organizácia prebrala z majetkom aj záväzky a to podľa zápisu z 11.05.1983 sa zaviazal podnik OKS Martin zabezpečiť prístupovú cestu pre zásobovanie podniku Domáce potreby PR Banská Bystrica (predajňa Elektrospotrebičov na Ul. Osloboditeľov č. 26) cez pozemky parc. č. 442, 443/2, 437, 436 k. ú. Y.. Ako vyplynulo z tejto zmluvy, prevod sa uskutočnil za účelom umožnenia výstavby Sklenárstva Okresnými komunálnymi službami v Martine. V konaní bolo nesporne zistené, že právnym nástupcom nehnuteľností pôvodne patriacich Domácim potrebám n. p. PR Banská Bystrica od Bytového podniku Martin hospodárskou zmluvou č. 538/1983, a to budovy Predajne elektrospotrebičov a pozemku parc. č. 443/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 360 m² je žalobca. Žalovaná nadobudla Sklenárstvo ako prevádzkovú jednotku vo verejnej dražbe. Do obdobia, kedy došlo k uvedenému prevodu vlastníctva bola realizovaná prístupová cesta pre domáce potreby cez pozemky parc. č. 442, 443/2, 437, 436 k. ú. Y. v súlade s hospodárskou zmluvou č. 538/1983-II. Pozemky parc. č. 436/2 a 437/2 Okresné komunálne služby nadobudli kúpnu zmluvou od pôvodných spoluvlastníkov za účelom vybudovania prístupovej cesty pre zásobovanie Sklenárstva. Kúpnej zmluve zo dňa 30.08.1985 predchádzalo rozhodnutie Mestského národného výboru, odbor územného plánovania architektúry v Martine zo dňa 16.04.1985 o umiestnení stavby a to obslužnej komunikácie ku Sklenárstvu OKS Martin na pozemkoch parc. č. 436, 437, 442, 443. V konaní bolo nesporné, že táto prístupová komunikácia od jej zriadenia slúžila pre prístup k Sklenárstvu, ale aj pre zásobovanie Domácich potrieb n. p. PR Banská Bystrica - Predajne elektrospotrebičov v Martine. Stranami sporu bolo potvrdené, že túto prístupovú komunikáciu využíval žalobca nerušene do 17.10.2014, teda prístup mal žalobca po pozemkoch vo vlastníctve žalovanej a to parcele č. 442, 436/2 a 437/2. Žalovaná túto skutočnosť nepoprela a uzavretie cesty, resp. uzatvárania po 16.00 hodine odôvodňovala bezpečnosťou v danom mieste, s tvrdením, že sa tam zdržiavali neprispôsobivé osoby. Z posúdenia hospodárskych zmlúv, ktoré boli súdu predložené bolo zrejmé, že právny predchodca žalobcu Domáce potreby n. p. PR Banská Bystrica nadobudol právo zodpovedajúce vecnému bremenu, spočívajúce v práve prechodu, viaznuce na uvedených pozemkoch. Toto právo

prechodu ako vecné bremeno vzniklo teda na základe uvedených hospodárskych zmlúv v prospech právneho predchodcu žalobcu a to Domáce potreby n. p. PR Banská Bystrica, a po nadobudnutí nehnuteľností od právneho predchodcu žalobcu, toto vecné bremeno prešlo na žalobcu. Vychádzajúc z právneho záveru odvolacieho súdu, že je právne irelevantné, že žalovaná nie je univerzálnou právnou nástupkyňou predmetnej organizácie štátu, od ktorej nadobudla prevádzkovú jednotku vo verejnej dražbe pre prevod práva, zodpovedajúceho vecnému bremenu postačuje, že nadobudla vlastníctvo k pozemku zaťaženého vecným bremenom a je irelevantné, či o existencii vecného bremena vedela, alebo nevedela, či bolo alebo nebolo zapísané v katastri nehnuteľností. Vychádzajúc zo skutočností, že vecné bremeno vzniklo pôvodnému vlastníkovi, bolo potrebné konštatovať, že vecné bremeno práva prechodu svedčí aj žalobcovi a preto súd žalobe vyhovel. Vzhľadom k tomu, že súd mal za preukázané vznik vecného bremena v roku 1983 na základe predložených hospodárskych zmlúv, nebolo potrebné vyhodnotiť skutkové tvrdenia žalobcu, smerujúce k vydržaniu vecného bremena. Na návrh strán sporu boli do konania pripojené po rozhodnutí odvolacieho súdu listinné doklady a to zo Štátneho archívu v Žiline, pracovisko Martin boli pripojené doklady k investičnej výstavbe cesty OKS v roku 1983 až 1991 a z Mestského úradu Martin listinné doklady k privatizácii prevádzkovej jednotky Sklenárstvo OKS Martin. Z obsahu uvedených listín bolo zrejmé, že išlo o listinné doklady, ktoré už sčasti boli pripojené do spisu a preukazovali spôsob prípravy a výstavbu prístupovej komunikácie, t. č. vo vlastníctve žalovanej. Žalobca predložil súdu na vlastné vyžiadanie stanovisko Útvaru hlavného architekta Mesta Martin k funkcii pozemkov pešej zóny Mesta Martin z toho dôvodu, že žalovaná tvrdila, že prístup žalobca k svojej nehnuteľnosti, zásobovanie predajní, ktoré má vo svojej nehnuteľnosti môže zabezpečiť aj z pešej zóny Mesta Martin. Vychádzajúc z územného plánu sídelného útvaru Martin v znení jeho zmien a doplnkov a jeho záväzných častí, vyhlásených Všeobecne záväzným nariadením Mesta Martin č. 38, parcely KN-C č. 437/2, 436/2, 443/1, 442/ sa nachádzajú v urbanistickom okrsku I v území polyfunkčná plocha historického centra, pre ktoré platia regulatívy, z ktorých vyplýva, že tieto parcely sú súčasťou plochy s funkciou polyfunkčná plocha historického centra a je ich možné využiť v zmysle zásad a záväzných regulatív podľa ÚPN HC-PZ teda na dopravný prístup pre zásobovanie objektov, umiestnených na parcelách č. KN-C 443/1 a 442. Peší prístup k parcele č. KNC 443/1 a 442 je z ulice M. R. Štefánika, pričom dopravný prístup na zásobovanie je z obslužnej komunikácie, napojenej na Ulicu Moskovská. Uvedený listinný doklad bol súdu predložený tak, že ho krátkou cestou mal doručený aj právny zástupca žalovanej, ktorý sa nestotožnil so zriadením vecného bremena na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej s poukazom na tú skutočnosť, že žalobca v rámci otváracích hodín prevádzok môže používať uvedenú prístupovú cestu na nerušený prístup. Pre súd poznajúc miesto samé je zrejmé, že Mesto Martin malo záujem po vybudovaní pešej zóny vytvoriť prístup k prevádzkam a nehnuteľnostiam strán sporu, resp. hlavne žalobcu peši z pešej zóny a prístup zo strany súbežnej ulice pešej zóny, a to Ulice Moskovskej s prístupom v danom prípade cez prístupovú komunikáciu na pozemkoch vo vlastníctve žalovanej, pričom túto prístupovú komunikáciu vybuďovalo Mesto Martin. S poukazom na citované zákonné ustanovenia súd konštatuje, že pokiaľ žalobca bude oprávnený využívať cudziu vec, je povinný znášať aj primerané náklady na jej zachovanie a opravy podľa miery spoluužívania s vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. Po právoplatnosti vo veci samej bude o výške trov konania rozhodnuté samostatným rozhodnutím.

4. Voči citovanému rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie pôvodná žalovaná, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a v dôsledku toho i k nesprávnemu posúdeniu veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Prvostupňový súd vo svojom odôvodnení konštatuje, že hospodárskou zmluvou č. 538/1983-11 zo dňa 11.05.1983, Bytový podnik Martin previedol správu národného majetku a to pozemok - parc. č. 443/2 o výmere 91 m², parc. č. 442 o výmere 359 m², ktoré boli vytvorené z pozemkov, uvedených vo vl. č. 2558 a z parciel č. 443 a 442 geometrickým plánom č. 243-253-36-83 zo dňa 10.03.1983, pričom preberajúca organizácia prebrala z majetku aj záväzky, a to podľa zápisu z 11.05.1983, pričom OKS Martin sa zaviazal zabezpečiť prístupovú cestu pre zásobovanie podniku Domáce potreby PR Banská Bystrica (predajňa elektrospotrebičov na ul. Osloboditeľov č. 26) cez pozemky parc. č. 442, 443/2, 437, 436 k. ú. Y.. Účelom tejto zmluvy bolo umožnenie výstavby Sklenárstva Okresnými komunálnymi službami v Martine. Zároveň prvostupňový súd konštatuje, že OKS nadobudli pozemky parc. č. 436/2 a 437/2 až kúpnu zmluvou zo dňa 30.08.1985. K tomuto konštatovaniu je potrebné podotknúť, že záväzok z citovanej hospodárskej zmluvy č. 538/1983-11 pre účely zásobovania sa vzťahoval na vtedy, resp. v danom čase na majetok (parc. č. 437 a 436), ktorý nemal v správe ani jeden z účastníkov tejto zmluvy,

nakoľko tieto pozemky mali vtedy v osobnom vlastníctve fyzické osoby, a teda na základe tejto zmluvy nemohlo vzniknúť vecné bremeno vo forme práva prechodu a prejazdu pre zásobovanie. Prakticky až kúpnu zmluvou zo dňa 30.08.1985, tak ako to deklaruje prvostupňový súd, Okresné komunálne služby Martin nadobudli tieto pozemky od vtedajších vlastníkov, a to z dôvodu vybudovania prístupovej cesty pre zásobovanie sklenárstva a nie pre zásobovanie Domácich potrieb, š. p. Banská Bystrica, o čom svedčí aj rozhodnutie Mestského národného výboru, odboru územného plánovania a architektúry v Martine zo dňa 16.04.1985, v ktorom sa jasne deklaruje, že sa jedná o vybudovanie obslužnej komunikácie pre zásobovanie Sklenárstva OKS Martin a nie Domácich potrieb š. p. Banská Bystrica. Z týchto dôkazov je zrejmé, že odkúpenie oboch pozemkov parc. č. 436/2 a 437/2 bolo realizované iba pre potreby Sklenárstva. Z podrobnejšieho skúmania a zisťovania bolo toto rozhodnutie MsNV v Martine aj logické, nakoľko z geometrického plánu č. 98/2014 je zrejmé, že prejazd motorovými vozidlami cez pozemok - parc. č. 442 nebol vôbec možný, nakoľko jeho šírka medzi budovou Sklenárstva a hranicou medzi pozemkami 442 a 437/2 nie je ani 2 metre, takže by sa do tohto priestoru žiadne motorové vozidlo, tobž zásobovacie vzhľadom na jeho rozmery, ani nevošlo. Z toho dôvodu vznik prístupovej cesty na základe vyššie uvedenej hospodárskej zmluvy a z nej vyplývajúca existencia prístupovej cesty s vecným bremenom práva prechodu a prejazdu nebola možná jednak z dôvodu, že v roku 1983, teda v čase uzavretia predmetnej hospodárskej zmluvy účastníci konania nedisponovali s pozemkami č. 437 a 436 a jednak šírka prístupu ku Sklenárstvu OKS Martin nebola prispôsobená na prejazd motorovými vozidlami z dôvodu nedostatočnej šírky. Z uvedeného logicky vyplýva, že prístupová cesta k Domácim potrebám, š. p. B. Bystrica cez pozemok č. 442 nebola potrebná, nakoľko vtedajší štátny podnik mal vybudovanú prístupovú cestu pre zásobovanie, ktorá trvá až doteraz z ulice M. R. Štefánika. Celú problematiku podľa nášho názoru jasne deklaruje rozhodnutie MsNV Martin zo dňa 16.04.1985, ktorý vzniknutú situáciu riešil iba pre potreby Sklenárstva OKS Martin a nie pre potrebu prístupu pre Domáce potreby š. p. B. Bystrica. Je toho názoru, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil dôkaznú situáciu, nesprávne vyhodnotil jednotlivé listinné dôkazy, čoho dôsledkom je aj nesprávne právne posúdenie veci. Zastáva názor, že z vykonaných listinných dôkazov nevyplýva záver o vzniku vecného bremena z Hospodárskej zmluvy č. 538/1983-11, nakoľko vlastníci vtedajších pozemkov č. 437 a 436 neboli účastníkmi tejto hospodárskej zmluvy a nemohlo z tohto dôvodu na cudzích pozemkoch vzniknúť vecné bremeno. Otázku prístupovej cesty následne vyriešil svojim rozhodnutím MsNV zo dňa 16.04.1985, a to vybudovaním prístupovej cesty pre potrebu Sklenárstva OKS Martin (teraz žalovanej) a nie pre potrebu Domácich potrieb, š. p. Banská Bystrica (teraz žalobcu). Žalovaná žiada napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietne.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej žiada rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdiť. Stotožňuje sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Dôvody odvolania žalovanej nie sú dané. Tvrdenia žalovanej, ktorými argumentuje, že v čase uzavretia hospodárskej zmluvy 538/1983-II zo dňa 11.05.1983 so záväzkom vybudovať prístupovú cestu cez parcely 442, 443/2, 437 a 436, parcely 436 a 437 ešte neboli v správe majetku ani jedným účastníkom zmluvy, sú zavádzajúce. V citovanej zmluve je v časti 7. osobitné podmienky prevodu uvedené: „U parcel 436, 437 v zmysle zápisu z 11.05.1983 až po vydaní územného rozhodnutia a ich nadobudnutia.“ Táto skutočnosť bola účastníkom zmluvy známa. Následne bolo vydané rozhodnutie o umiestnení stavby č. ÚPA 6/85 zo dňa 16. apríla 1985, ako aj rozhodnutie UP 546/1985 zo dňa 27. júna 1985 a kúpna zmluva na odkúpenie parcel 436/2 a 437/2. Je nesporné, že stavba obslužnej komunikácie bola od prijatia záväzku v predmetných hospodárskych zmluvách určená pre Sklenárstvo OKS Martin a Domáce potreby š. p. Banská Bystrica tak, ako to vyplýva z investičných dokladov doložených súdu, najmä z rozhodnutí o umiestnení stavby (v časti odôvodnenie stavby). Stavba účelovej komunikácie prebiehala, bola vykonaná v zmysle vtedy platnej vyhlášky o dokumentácii stavieb, Stavebného zákona a súvisiacich predpisov ako riadna stavba verejnej účelovej komunikácie v tom čase bez oplotenia brány, t. j. ako neuzatvorený priestor. Účelová komunikácia je aj zapísaná na liste vlastníctva žalovanej č. XXXX s kódom využitia pozemku 25. Tvrdenie žalovanej, že účelová komunikácia bola vybudovaná len pre potreby Sklenárstva OKS Martin z dôvodu nedostatočnej šírky pozemku vedľa budovy sklenárstva, je nepravdivé, o čom svedčia predložené písomné dôkazy v územných konaniach, ktoré prebiehali už v roku 1982. Domáce potreby š. p. Banská Bystrica nikdy nemali prístupovú cestu pre motorové vozidlá z ulice M. R. Štefánika, nakoľko tento vstup umožňuje prechod len pre peších. Práve pre túto skutočnosť došlo k podpisu predmetných hospodárskych zmlúv a k prevzatíu záväzkov na vybudovanie predmetnej účelovej komunikácie.

6. Pôvodná žalovaná k vyjadreniu žalobcu uviedla, že tvrdenie o tom, že z hospodárskej zmluvy č. 538/1983-II z roku 1983 je nesporné, že vecné bremeno bolo zriadené pre potreby Domácich potrieb š. p. Banská Bystrica, je možné spochybníť nasledovnými skutočnosťami. Od roku 1983, teda od okamihu uzavretia hospodárskej zmluvy až do roku 1985 nebola vybudovaná žiadna komunikácia pre potreby uvedeného štátneho podniku, a to z dôvodu, že v danom čase prebiehalo viacero investičných akcií, ktoré v tom čase zabezpečovali vybudovanie rôznych prevádzok a prístupových ciest. Z toho dôvodu nemohlo vzniknúť vecné bremeno. Na neexistujúcu obslužnú komunikáciu nemohlo vzniknúť ani vecné bremeno. Celú toto situáciu vo vtedajšej dobe vyriešilo rozhodnutie Mestského národného výboru, odboru územného plánovania a architektúry v Martine č. 6/85/Ing.Ka zo dňa 16. apríla 1985 rozhodnutím o umiestnení stavby „Obslužná komunikácia ku Sklenárstvu OKS Martin“ uložil podniku Okresné komunálne služby Martin vybudovať prístupovú cestu pre objekt Sklenárstvo OKS Martin a nie pre potrebu š. p. Domáce potreby Banská Bystrica. V predmetnom rozhodnutí v bode 2. sa taktiež uvádza, že je potrebné dotknuté pozemky majetkoprávne vysporiadať na Československý štát - OKS Martin. Týmto rozhodnutím sa de facto anuloval záväzok vyplývajúci z hospodárskej zmluvy. Majetkoprávne usporiadanie vyplývajúce z bodu 2. sa týkalo súkromných osôb MUDr. S. Y., E. J. a Y. T. a bolo realizované kúpnu zmluvou zo dňa 30.08.1985 za účelom vybudovania obslužnej komunikácie pre Sklenárstvo OKS Martin, ako to vyplýva z bodu 3. predmetnej zmluvy. Prvostupňový súd nedostatočným spôsobom vyhodnotil tieto dôkazy. Dokonca sa žalovaná domnieva, že boli opomenuté, čo spôsobilo, že vo veci bolo rozhodnuté na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Tieto listiny úplne jednoznačne a preukázateľne dokazujú, že záväzok vybudovania prístupovej komunikácie podľa hospodárskej zmluvy č. 538/1983-II pre š. p. Domáce potreby Banská Bystrica, ktorá sa nezrealizovala, bolo riešené a usporiadané citovaným rozhodnutím. Stanovisko žalobcu je účelové a zavádzajúce, ktoré účelovo zamlčuje priložené listiny ako dôkaz.

7. Žalobca k vyjadreniu žalovanej udáva, že jej vyjadrenie je fabuláciou a účelovo popiera písomné dôkazy tak, ako boli predložené a vyžiadané súdom. Súd všetky dôkazy správne vyhodnotil a je nesporné, že obslužná komunikácia bola vybudovaná a užívaná Domácimi potrebami Banská Bystrica (viď LV č. XXXX žalovanej, na ktorom je vyznačená vybudovaná obslužná komunikácia), čím došlo k riadnemu splneniu záväzku z predmetnej hospodárskej zmluvy. Z rozhodnutia č. 546/1985-Po zo dňa 27. júna 1985, ktorým bolo rozhodnuté o umiestnení stavby, jednoznačne vyplýva a je taxatívne uvedené, že obslužná komunikácia bude slúžiť ako zásobovacia komunikácia pre Domáce potreby Banská Bystrica, predajňu Elektro. Všetky predmetné dôkazy o investičnej výstavbe sú doložené v spise a boli súdom riadne vyhodnotené a preskúmané.

8. V priebehu odvolacieho konania odvolací súd doručil stranám sporu výzvu v súlade s ust. § 382 CSP, aby sa v lehote 10 dní vyjadrili k použitiu ustanovení právnych predpisov, ktoré doposiaľ pri rozhodovaní neboli použité, a to § 126 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 6 ods. 1, § 22 ods. 1, 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách.

9. Na výzvu odvolacieho súdu pôvodná žalovaná poukázala na ust. § 1 ods. 2, § 4b ods. 1, 2, § 6 ods. 2, § 22 ods. 1 - 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách. Vzhľadom na delenie účelovej komunikácie na verejnú a neverejnú, za ktorú je potrebné považovať aj komunikáciu, ktorá je predmetom sporu, je potrebné uviesť, že v podmienkach, ktoré boli deklarované pri predaji prevádzkovej jednotky, sa nenachádza ani zmienka o tom, že predmetná komunikácia je komunikáciou neverejnou. Pokiaľ vychádza z posledného rozhodnutia MsNV Martin č. 6/85/Ing. Ka zo dňa 16.04.1985, kde sa deklaruje, že sa jedná o „obslužnú komunikáciu ku Sklenárstvu OKS Martin“, je zrejmé, že táto komunikácia má slúžiť verejnosti, pričom jej funkciou je umožniť pohyb chodcov a cyklistov za účelom využitia služieb sklenárstva s vylúčením dopravy alebo obmedzeným prístupom motorovej dopravy, pričom spájajúca funkcia je nežiaduca. Je to komunikácia určená najmä cyklistov a chodcov pre pešie zóny, obytné zóny, cyklistické cestičky a cestičky pre chodcov. Tento režim stanovuje norma STN 73 6110 - Projektovanie miestnych komunikácií. K tejto skutočnosti je potrebné poznamenať, že predmetná komunikácia stále dodnes slúži ako prechod pre chodcov a cyklistov, avšak neslúži na prechod motorovým vozidlom, nakoľko po tejto komunikácii sa nedá vzhľadom na jej rozmery prechádzať motorovým vozidlom. Slúži len ako obslužná komunikácia pre zásobovanie sklenárstva, kde je vymedzený priestor na zastavenie zásobovacieho auta za účelom naloženia a vyloženia tovaru. Súčasne poznamenáva, že po tejto komunikácii nikdy nebolo znemožnené občanom prechádzať, pričom takto to funguje aj pri okolitých objektoch, ktoré taktiež majú účelové komunikácie, po ktorých prechádzajú občania bez toho, aby na takejto komunikácii mali zriadené vecné bremeno. K uvedenému je potrebné poznamenať, že nakoľko

sa jedná o komunikáciu verejnú, vlastnícky patriacu fyzickej osobe, nemôže sa v prospech jednej osoby zriadiť vecné bremeno práva prechodu a prejazdu, a obmedziť tak jej vlastnícke právo na verejnej komunikácii. Jednak tomu bráni nemožnosť prechodu a prejazdu motorovými vozidlami (viď hore uvedená STN a skutočný stav na tvare miesta) a jednak skutočnosť, že táto komunikácia má charakter verejnej komunikácie, ktorá je voľne prístupná pre občanov, tak ako tomu je od roku 1991 až doteraz. Pokiaľ porovná jednotlivé hospodárske zmluvy, ktoré predchádzali dražbe, v žiadnej listine sa nenachádza klauzula, ktorá by nasvedčovala, že žalobca nadobudol vecné bremeno už z týchto uvedených listín, hoci tvrdí, že právo prechodu a prejazdu z týchto listín je zrejmé. Už v odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Martin zo dňa 23.01.2018 bolo uvedené, že „prejazd motorovými vozidlami cez pozemok - parc. č. 442 vôbec nebol možný, nakoľko jeho šírka medzi budovou Sklenárstva a hranicou medzi pozemkami 442 a 437/2 nie je ani 2 metre, takže by sa do tohto priestoru žiadne motorové vozidlo, tobôž zásobovacie, vzhľadom na jeho rozmery ani nevošlo. Prístupová cesta k Domácim potrebám, š.p. Banská Bystrica cez pozemok parc. č. 442 nebola potrebná, nakoľko vtedajší štátny podnik mal vybudovanú svoju prístupovú cestu pre zásobovanie, ktorá trvá až doteraz z ulice M. R. Štefánika. Celú problematiku jasne deklaruje rozhodnutie MsNV Martin zo dňa 16.04.1985, ktoré vzniknutú situáciu riešilo iba pre potreby Sklenárstva OKS Martin a nie pre potrebu prístupu pre Domáce potreby, š. p. Banská Bystrica. Jedná sa o posledné rozhodnutie príslušného úradu, čím došlo k negovaniu všetkých predchádzajúcich rozhodnutí. Na základe vyššie uvedených dôvodov a skutočností zastáva žalovaná názor, že nie sú splnené zákonné podmienky na zriadenie vecného bremena z dôvodu, že sa jedná o účelovú verejnú komunikáciu, ktorá nemá vytvorené ani technické podmienky na prejazd motorovými vozidlami v zmysle STN a vzhľadom na verejný účel takejto komunikácie, nie je možné obmedziť vlastnícke právo, nakoľko ju môžu využívať všetci vlastníci okolitých domov a prevádzok a iných nehnuteľností v danej lokalite, ako aj bežní občania a návštevníci mesta. V tomto prípade je potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10 Sžo/341/2015 zo dňa 29.03.2017 (str. 5), ktorý sa zaoberá verejnosťou účelovej komunikácie a právom občanov takúto komunikáciu v danej lokalite využívať. V zmysle uvedeného navrhuje žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť a zaviazat žalobcu k náhrade trov konania v plnom rozsahu.

10. Žalobca k výzve uviedol, že súhlasí s aplikáciou právnych ustanovení, a to ust. § 126 Občianskeho zákonníka a ust. § 1 ods. 2, § 6 ods. 1, § 22 ods. 1, 3 Zákona o pozemných komunikáciách. Do pozornosti odvolacieho súdu dáva rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.06.2017, sp. zn. 1Co 291/2016.

11. Žalobca k vyjadreniu žalovanej uviedol, že trvá na svojich doterajších vyjadreniach. Nesúhlasí s právnym posúdením spornej veci žalovanou. Žalobca tak, ako vyplýva z vykonaných dôkazov, trvá na tom, že na základe označených rozhodnutí správnych a iných orgánov došlo k vykúpeniu pozemkov pre obslužnú komunikáciu a bolo vydané Územné rozhodnutie č. ÚPA 6/85 o umiestnení stavby Obslužná komunikácia ku sklenárstvu OKS Martin, v ktorom je účel stavby definovaný, s tým, že táto prístupová komunikácia bude slúžiť pre potreby OKS a Domáce potreby n. p. BB, miesto stavby na parcelách č. 442, 443, 437 a 436. Je nesporné, že právny predchodca žalovanej OKS Martin ako vlastníak predmetných pozemkov zriadil na častiach uvedených pozemkov obslužnú komunikáciu v zmysle predchádzajúcich dohôd a zákonných rozhodnutí. Prebehlo riadne stavebné konanie a realizácia predmetnej stavby (komunikácie), ktorá aj fyzicky existuje a všetci právni predchodcovia nehnuteľností ju riadne užívali pre potreby zásobovania motorovými vozidlami, ako aj chodcami. Na liste vlastníctva LV XXXX je vyznačená cesta na parcele č. 437/2 pod kódom využitia 25 - pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba a jej súčasťou a znakom cesty na snímke z mapy. Právo prechodu a prejazdu cez predmetné pozemky, na ktorých je zriadená obslužná komunikácia, nad akúkoľvek pochybnosť žalobcovi patrí za účelom využitia ako účelovej komunikácie. Žalobca pred kúpou nehnuteľností sa oboznámil so skutočnosťou, a to prístupom k nehnuteľnosti po účelovej komunikácii a v katastri nehnuteľností bol ubezpečený, že je oprávnený užívať predmetné pozemky ako prístupovú cestu s poukazom i na vyznačenie spôsobu využitia č. 25. Žalobca bol na základe listinných dôkazov a uvedených skutočností dobromyseľný v tom, že mu právo užívať prístupovú cestu cez parcely 442, 443, 437/2, 436/2 patrí. Táto účelová komunikácia je stavbou, bola účelovo vytvorená pre prepojenie objektov a ich napojenie na verejnú komunikáciu. Účelová komunikácia je pozemnou komunikáciou spájajúca všetky znaky uvedené v ust. § 22 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. Pozemok je pozemnou komunikáciou, ak ide o dopravnú cestu určenú k užívaniu motorových vozidiel a chodcami k spojeniu jednotlivých nehnuteľností pre potreby vlastníkov týchto nehnuteľností a spojeniu týchto nehnuteľností s ostatnými pozemnými komunikáciami (ul. Moskovská). Predmetný pozemok spĺňa všetky kritériá pre účelovú

komunikáciu. V konkrétnom prípade spája minimálne troch vlastníkov nehnuteľností, ktorí ju doposiaľ využívajú a využívali aj v minulosti. Technicky predmetná komunikácia zodpovedá príslušnej STN a svojimi rozmermi a cestným telesom zodpovedá nosnostiam pre nákladné vozidlá (šírka komunikácie medzi sklenárstvom a hranicami pozemkov je minimálne 6,30 m). Prístupová cesta pre zásobovanie Domácich potrieb B. Bystrica z ulice M. R. Štefánika nikdy nebola možná, nakoľko tento vstup bol vždy len pre peších v šírke 2,20 m. Z uvedeného dôvodu bola práve potreba vybudovať prístupovú komunikáciu aj pre zásobovanie Domácich potrieb B. Bystrica tak, ako bol tento zmluvný záväzok definovaný v predmetných hospodárskych zmluvách. Zo všetkých okolností a listinných dôkazov, ktoré boli produkované v predchádzajúcom konaní, nemohol mať žalobca pochybnosti o tom, že mu právo patrí a svedčí o poctivosti právnych dôvodov nadobudnutia tohto práva. Pokiaľ žalovaná poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10 Sžo/341/2015 zo dňa 29.03.2017, označené rozhodnutie sa týka iného skutkového stavu, a preto nie je aplikateľné na prejednávajúcu vec. Žiada rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny.

12. Pôvodná žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobcu uvádza, že žalobca nezauljal kvalifikované stanovisko a nevyjadril sa k otázkam, ktoré tamojší súd požadoval, čo považuje za účelový krok. Má za to, že žalobca je v dôkaznej núdzi a stratil argumentáciu. Žalobca opätovne zavádzajúco tvrdí, že žalovaná je právnou predchodkyňou OKS Martin, žiadny dôkaz s tým súvisiaci, prechod práv a povinností, ako aj prechod záväzkov a pohľadávok neexistuje. Listinné dôkazy úplne jasne preukazujú nenáležitosť tvrdenia žalobcu. Žalobca sa taktiež nevyjadril k rozhodnutiu MsNV Martin č. 6/85/Ing.Ka zo dňa 16.04.1985, ktoré je posledným rozhodnutím príslušných orgánov vo veci prístupovej komunikácie. V tomto stave v konečnom dôsledku aj prebiehala dražba nehnuteľností, ktoré vydražila žalovaná. V danom období neexistovala potreba zriadenia vecného bremena pre iné prevádzky ako sklenárstvo. Tento stav pretrváva až doteraz. Žalobca klamlivo tvrdí, že prístupová cesta pre zásobovanie Domácich potrieb Banská Bystrica z ulice M. R. Štefánika nikdy nebola možná, ide o účelové tvrdenie. Do dnešných dní po ulici M. R. Štefánika dennodenne prechádzajú zásobovacie autá pre množstvo prevádzok. Bez možnosti ich zásobovania by nebolo možné tieto prevádzky prevádzkovať. Prístupových ciest z ulice Moskovská na ulicu M. R. Štefánika je niekoľko, sú voľne prístupné nielen pre prevádzkovateľov, ale aj pre návštevníkov a občanov, ktorí majú v týchto lokalitách svoje byty. Ani na jednej z týchto prístupových ciest neexistuje vecné bremeno tak, ako ho žiada žalobca. Pridržiava sa doterajších vyjadrení. Má za to, že existujú všetky dôvody a okolnosti na zamietnutie žaloby.

13. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovanej uvádza, že všetky listinné dôkazy predložené v konaní preukazujú, že už v priebehu prípravy investičnej výstavby novej prevádzky sklenárstva boli riešené všetky otázky spojené s umožnením zásobovania a prístupu do budovy Domáce potreby Banská Bystrica, t. j. právneho predchodcu žalobcu tak, aby po vykúpení všetkých pozemkov, teda aj právneho predchodcu žalobcu a susedných pozemkov bolo zabezpečené právo prechodu a prejazdu tak, ako vyplýva z konkrétne uzatvorených hospodárskych zmlúv a rozhodnutí o umiestnení stavby. Právny predchodca žalobcu ako vlastník celej parcely mal neobmedzený prístup pre zásobovanie k svojej nehnuteľnosti z ulice Moskovskej. Tento prístup pre zásobovanie bol pri výkupe časti tohto pozemku nahradený príslušnými rozhodnutiami a v projektovej dokumentácii riešený účelovou prístupovou komunikáciou. Táto účelová komunikácia bola riadne vybudovaná, skolaudovaná a dlhodobo užívaná právnym predchodcom žalobcu, ako aj žalobcom. Tento stav bol dávno pred vybudovaním pešej zóny a je zavádzajúce tvrdenie žalovanej, že je možné technickými úpravami vybudovať vjazd z tejto ulice. Nedošlo ani k žiadnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala v konkrétnom prípade aplikáciu ust. § 151p OZ. Napadnutý rozsudok žiada potvrdiť.

14. Pôvodná žalovaná v reakcii na vyjadrenie žalobcu uvádza, že žalobca sa účelovo nevyjadruje k poslednému rozhodnutiu MsNV Martin č. 6/85/Ing.Ka zo dňa 16.04.1985, ktoré je posledným rozhodnutím týkajúcim sa prístupovej komunikácie, ktoré úplne jednoznačne vyvracia domnienky žalobcu. Toto rozhodnutie až do dnešných dní sa aj v praxi realizuje. Prevádzky, ktoré sa nachádzajú na ulici M. R. Štefánika, rovnako ako aj žalobca, majú neobmedzený prístup po tejto ulici s povolením Mesta Martin. Vôbec sa nevie vyjadriť k tvrdeniu žalobcu o tom, že komunikácia od ulice Moskovskej bola vybudovaná a skolaudovaná žalobcom. Tvrdenia žalobcu považuje za scestné a zavádzajúce. Domnieva sa, že sú splnené podmienky, aby odvolací súd zrušil prvostupňové rozhodnutie a žalobu zamietol ako nedôvodnú.

15. V priebehu odvolacieho konania bol žalobcom podaný návrh na zmenu strany konania na strane žalovanej z pôvodnej žalovanej na R. V., z dôvodu, že v priebehu odvolacieho konania pôvodná žalovaná previedla dotknuté pozemkové nehnuteľnosti darovacou zmluvou na svojho syna R. V.. Odvolací súd uznesením č.k. 11Co/106/2018-521 zo dňa 20. februára 2019 pripustil, aby do konania na miesto doterajšej žalovanej Y. V. vstúpil ako žalovaný R. V..

16. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania pôvodnej žalovanej v rozsahu a z dôvodov vyplývajúcich z ust. § 379, § 380 CSP a po zopakovaní a doplnení dokazovania na pojednávaní konanom dňa 17.12.2019 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v zmysle ust. § 388 CSP.

17. V zmysle ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

18. Odvolací súd došiel k záveru, že odvolanie pôvodnej žalovanej je čiastočne dôvodné, pokiaľ namieta nesprávne právne posúdenie veci. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav veci, vyvodil však z neho nesprávny právny záver.

19. V priebehu odvolacieho konania vstúpil na miesto pôvodnej žalovanej Y. V. ako žalovaný R. V., ktorý v zmysle ust. § 80 ods. 3 CSP prijal stav konania ku dňu jeho vstupu, t.j, ku dňu 4.3.2020.

20. Odvolací súd na nariadenom pojednávaní zopakoval dokazovanie oboznámením hospodárskej zmluvy 538/1983 (č.l. 16 spisu), hospodárskej zmluvy 538/1983-II (č.l. 18 spisu), geometrického plánu vyhotoveného Ing. Vladimírom Nechutom č. 98/2014 zo dňa 7.11.2014, kúpnej zmluvy 30.8.1985 (č.l. 93-94 spisu), potvrdenia o predaji prevádzkovej jednotky (č.l. 120-121 spisu), zápisnice o dražbe s prílohou (č.l. 122-123 spisu), rozhodnutia o umiestnení stavby (č.l. 224-226 spisu), záznamu z konania vo veci rozšírenia územného rozhodnutia (č.l. 227 spisu), doplnil dokazovanie oboznámením výpisu z listu vlastníctva XXXX (č.l. 500 spisu).

21. Odvolací súd po zopakovaní a doplnení dokazovania zistil tento skutkový stav veci:

22. Žalobca je vlastníkom pozemku parcely č. KNC 443/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 360 m² a stavby súpisné č. 1024, postavenej na parcele CKN 443/1, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX vedeného Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie Y.. Ako titul nadobudnutia je uvedená spoločenská zmluva o založení spoločnosti - V 1464/94. Žalovaný je vlastníkom pozemkov parciel CKN 436/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 58 m², 437/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 151 m² a 442 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 940 m², ako aj stavby Sklenárstva postavenej na parcele č. CKN 442, ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXXX vydaného Okresným úradom Martin, katastrálnym odborom pre katastrálne územie Y.. Ako titul nadobudnutia je uvedené potvrdenie o predaji prevádzkovej jednotky - VZ 372/91. Pôvodná žalovaná nadobudla nehnuteľnosti v privatizácii podľa § 12 ods. 3 zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch do vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby, a to na verejnej dražbe konanej dňa 01.08.1991. Organizáciu, ktorá mala v čase nadobudnutia právo hospodárenia k citovaným nehnuteľnostiam, bol Podnik služieb, štátny podnik, Kollárova 90, Martin. Nehnuteľnosti, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu, boli v minulosti v správe socialistickej organizácie Domáce potreby n. p. Banská Bystrica. Nehnuteľnosti, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného, boli v minulosti v správe Okresných komunálnych služieb Martin ako socialistickej organizácie. Pod č. 538/1983 bola uzatvorená s účinnosťou k 1. júlu 1983 hospodárska zmluva medzi Bytovým podnikom Martin ako odovzdávajúcou organizáciou a preberajúcou organizáciou Domáce potreby n. p. Banská Bystrica, keď do správy Domácich potrieb n. p. Banská Bystrica bola prevedená správa majetku v katastrálnom území Y., a to budovy Predajne elektrospotrebičov Domáce potreby na Ulici Osloboditeľov č. 26 a zastavaný pozemok s dvorom vedený ako parcela č. 443/1 o výmere 360 m². V osobitných podmienkach prevodu bolo uvedené, že OKS zabezpečí prístup zo zadnej strany. S účinnosťou od 1. júna 1983 bola uzatvorená hospodárska zmluva č. 538/1983-II. medzi odovzdávajúcou organizáciou Bytový podnik Martin a preberajúcou organizáciou Okresné komunálne služby Martin, keď do správy národného majetku Okresných komunálnych služieb bol prevedený nehnuteľný majetok v katastrálnom území Y., a to pozemok 443/2 o výmere 91 m², pozemok parcela č. 442 o výmere 359 m², a to za účelom umožnenia výstavby Sklenárstva podnikom OKS Martin. Z osobitných podmienok prevodu vyplýva, že podľa zápisu

z 11.05.1983 sa zaväzuje podnik OKS Martin zabezpečiť prístupovú cestu pre zásobovanie podniku Domáce potreby Banská Bystrica, predajňa Elektropotrebiče cez pozemky parcela č. 442, 443/2, 437 a 436 v k. ú. Y., u parcel 437 a 436 v zmysle zápisu z 11.05.1983, t. j. po vydaní územného rozhodnutia a ich nadobudnutí do správy. Dňa 28.03.1984 bol na ÚPA MsNV v Martine zapísaný záznam za prítomnosti vlastníkov parcel EN 437 a 436 MUDr. S. Y. a E. J., zástupcu Domácich potrieb Banská Bystrica a zástupcu MsNV. Z tohto záznamu vyplýva, že vlastníci MUDr. Y. a pani J. súhlasia s predajom dotknutých nehnuteľností v šírke 2 m s tým, že komunikácia bude využívaná i Domácimi potrebami Banská Bystrica. Z vyjadrenia zástupcu Domácich potrieb Banská Bystrica vyplýva, že vstúpili do jednaní s OKS Martin o možnosti vybudovania príjazdovej komunikácie pre zásobovanie predajne č. 079-06 so sortimentom elektro v súvislosti s pripravovanou výstavbou objektu Sklenárstva a pripravovanou rekonštrukciou predajne Elektro. Pod č. ÚPA 6/85/Ing.KaŽ ev. č. 20/85 zo dňa 16. apríla 1985 bolo vydané rozhodnutie MsNV, odbor ÚPA v Martine o umiestnenie stavby, a to obslužnej komunikácie ku Sklenárstvu OKS Martin na pozemkoch parcela č. 436, 437, 442 a 443 v k. ú. Y., ktoré sú vo vlastníctve Československého štátu - OKS Martin a súkromných osôb MUDr. S. Y., E. J. a Y. T. s tým, že do vydania stavebného povolenia je potrebné dotknuté pozemky majetkoprávne vysporiadať na Československý štát. Kúpnu zmluvou zo dňa 30.08.1995 došlo medzi predávajúcimi MUDr. S. Y., E. J. a Y. T. a kupujúcim Okresné komunálne služby Martin ku kúpe časti parcel č. EN 436, 437 v k. ú. Y..

23. V zmysle ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

24. V zmysle ust. § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

25. V zmysle ust. § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Práva zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

26. V zmysle ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

27. V zmysle ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka, do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

28. V zmysle ust. § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

29. V zmysle ust. § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (ďalej len „Cestný zákon“), pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na

- a) diaľnice,
- b) cesty,
- c) miestne komunikácie,
- d) účelové komunikácie.

30. V zmysle ust. § 6 ods. 1 Cestného zákona, premávku na pozemných komunikáciách upravujú osobitné predpisy; v ich medziach môže každý užívať pozemné komunikácie obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené (ďalej len „všeobecné užívanie“). Užívateľ sa musí prispôbiť stavebnému stavu a dopravnotechnickému stavu dotknutej komunikácie; nesmie ju poškodzovať alebo znečisťovať.

31. V zmysle § 22 ods. 1 Cestného zákona, účelové komunikácie slúžia spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch.

32. V zmysle § 22 ods. 3 Cestného zákona, účelové komunikácie sa členia na verejné a neverejné. Účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo objektoch sú neverejné. Verejnú účelovú komunikáciu môže príslušná obec vyhlásiť za neverejnú len so súhlasom jej vlastníka.

33. Žalobca sa v podanej žalobe domáhal určenia práva prechodu a prejazdu po označených nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaného za účelom prechodu na svoj pozemok a k svojej domovej nehnuteľnosti a zároveň strpenia výkonu tohto práva žalovanou. Tvrdil, že uvedené právo mu patrí z titulu vecného bremena, pre prípad, že by súd došiel k záveru, že mu toto právo z titulu vecného bremena nepatrí, tvrdil, že mu patrí z titulu užívania účelovej komunikácie.

34. Hoci žalobca sa domáhal uplatneného nároku alternatívne z dvoch rôznych právnych titulov, odvolací súd konštatuje, že v zmysle zásady iura novit curia (súd pozná právo) nie je právne posúdenie veci žalobcom pre súd záväzné.

35. Pokiaľ súd prvej inštancie vyhovel uplatnenému nároku na určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a uloženiu povinnosti strpieť prechod a prejazd žalobcu po pozemkoch vo vlastníctve žalovaného z titulu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci a odvolanie pôvodnej žalovanej, pokiaľ namieta nesprávne právne posúdenie veci, je dôvodné.

36. Jedným zo spôsobov vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je aj vydržanie ako originárny spôsob nadobudnutia práva. Práve takýto vznik vecného bremena žalobca tvrdil. Žalobca však nepreukázal skutočnosti, ktoré sú v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona potrebné pre vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním.

37. Podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu tak, ako vyplývajú zo zákona, sú:

- a) subjekt práva vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a so zreteľom na všetky okolnosti, je dobromyseľný, že mu toto právo patrí,
- b) právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa vykonáva nepretržite po dobu 10 rokov (do 10-ročnej doby sa započíta aj doba, po ktorú právny predchodca držiteľa práva vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu),
- c) vydržaním nemožno nadobudnúť právo zodpovedajúce vecnému bremenu k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb.

38. Základnou podmienkou pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je oprávnená držba tohto práva. Držiteľ musí byť teda so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. K vydržaniu nestačí správanie, ktoré by mohlo byť obsahom takéhoto práva (napr. prechádzanie cez cudzí pozemok). Ak má viesť také správanie k vydržaniu, musí byť využívané ako právo a ten, kto sa takto správa, musí byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je subjektom vykonávaného práva a že toto právo vykonáva pre seba.

39. Cez cudzí pozemok možno prechádzať na základe rôznych právnych dôvodov. Možno tak urobiť nielen z titulu vecného bremena, ale aj z titulu záväzkového vzťahu, alebo iba preto, že vlastník pozemku prechádzanie iných osôb cez pozemok trpí bez toho, aby tomu zodpovedalo nejaké právo. Cez pozemok iného možno prechádzať aj z dôvodu jeho využívania ako účelovej komunikácie. Okrem faktického stavu užívania (držby práva) sa však pre oprávnenú držbu vyžaduje aj naplnenie subjektívnej i objektívnej stránky. Tá je naplnená vtedy, ak na strane držiteľa spravidla existuje právny dôvod na takéto užívanie, hoci pre naplnenie dobrej viery stačí aj to, ak ide o domnelý právny dôvod, teda dôvod, ktorý inak nie je spôsobilý mať za následok vznik vecného bremena. Samotná skutočnosť užívania pozemku v presvedčení, že ide o pozemok verejný, že ide o cestu, stačí na záver absencie subjektívnej stránky na strane užívateľa (presvedčenie, že mu toto právo patrí).

40. Tituly, na ktoré žalobca poukazuje, hoc ako domnelé tituly, nemohli vyvolať na jeho strane oprávnenú držbu, t. j. presvedčenie, že mu právo prechodu a prejazdu cez predmetné pozemky ako právo vecného bremena patrí.

41. Žalobca odvíja toto právo od práva svojich právnych predchodcov, a to od uzavretia hospodárskych zmlúv č. 538/1983 a 538/1983-II, kde ako strana zmluvy vystupovala socialistická organizácia Domáce potreby Banská Bystrica, ktorá spravovala majetok štátu, a to nehnuteľnosti, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú vo vlastníctve žalobcu, ako aj žalovaného. Uvedenými zmluvami došlo k čiastočnému prevodu správy štátneho majetku na Okresné komunálne služby Martin, a to za účelom výstavby podniku Sklenárstva (ktorú prevádzkovú jednotku neskôr nadobudla v rámci privatizácie právna predchodkyňa žalovaného). Okresné komunálne služby sa zaviazali zabezpečiť prístupovú cestu pre zásobovanie podniku Domácich potrieb Banská Bystrica (t. j. ktoré nehnuteľnosti sú v súčasnosti vo vlastníctve žalobcu), ale aj vlastnej prevádzky Sklenárstva cez pozemky parcely č. 442, 443/2, 437 a 436 (parcely 437 a 436 v tom čase ešte neboli vo vlastníctve Československého štátu, ale boli vo vlastníctve súkromných osôb a následne časti týchto parciel boli za účelom výstavby cesty od súkromných osôb odkúpené podnikom OKS). Uvedené hospodárske zmluvy boli zo strany zúčastnených socialistických organizácií aj dodržané. OKS za účelom výstavby účelovej komunikácie odkúpil potrebné časti pozemkov 437 a 436 od ich vlastníkov (tak ako to vyplýva z vyššie uvedených skutkových zistení) a na základe stavebného povolenia vybudoval účelovú komunikáciu, ktorá slúžila na zásobovanie objektov vyššie uvedených socialistických organizácií a bola všetkými dotknutými organizáciami aj využívaná. Následne až do roku 2014 bola využívaná aj žalobcom a jeho právny predchodcami.

42. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že zriadenie účelovej komunikácie na nehnuteľnostiach, ktoré sú v súčasnosti vo vlastníctve žalovaného, a to parcelách č. CKN 442, 436/2 a 437/2 zapísané v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., nie je medzi stranami sporu sporné. Táto skutočnosť bola predmetom dokazovania už pred súdom prvej inštancie a strany ju nezosporili. Aj z vyjadrenia pôvodnej žalovanej (č.l. 471-473 spisu) na výzvu súdu podľa § 382 CSP (č.l. 464 spisu) vyplýva, že na predmetných nehnuteľnostiach žalovanej bola zriadená verejná účelová komunikácia.

43. Hoci odvolací súd došiel k záveru, že žalobcovi nepatrí prechod a prejazd po predmetných nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaného z titulu vecného bremena, dospel k záveru, že mu tento prechod a prejazd patrí z titulu práva všeobecného užívania účelovej komunikácie. Strany sporu boli v odvolacom konaní upovedomené o možnosti aplikácie ustanovení Cestného zákona, ku ktorým sa v odvolacom konaní vyjadrili.

44. Ako odvolací súd už konštatoval, nie je sporné, že zo strany právneho predchodcu žalovaného - Československý štát v správe OKS Martin došlo k vybudovaniu účelovej komunikácie na základe riadneho stavebného povolenia. Táto komunikácia dodnes existuje a v minulosti bola využívaná jednak socialistickými organizáciami, ktoré spravovali štátny majetok a boli stranami vyššie citovaných hospodárskych zmlúv, jednak ich právny nástupcami.

45. Účelová komunikácia je jedným z druhov pozemných komunikácií, ktoré sa spravujú zákonom č. 135/1961 Zb. zákona o pozemných komunikáciách (Cestný zákon), ako to vyplýva z § 1 ods. 2 písm. a) tohto zákona. Z § 6 ods. 1 citovaného zákona vyplýva možnosť všeobecného užívania pozemných komunikácií obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené. Nemožno sa stotožniť s tvrdením žalovaného, že predmetná účelová komunikácia bola vybudovaná len pre potreby Sklenárstva. Toto tvrdenie je v rozpore s obsahom vyššie citovaných hospodárskych zmlúv, zápisu z 11.5.1983, ako aj so spôsobom užívania tejto komunikácie v minulosti (viacerými socialistickými organizáciami a ich nástupcami), ako to vyplýva z dokazovania. Možno ju teda považovať za verejnú účelovú komunikáciu v zmysle § 22 ods. 1, 3 Cestného zákona.

46. Tu treba zdôrazniť, že účelová komunikácia bola vybudovaná za účinnosti Hospodárskeho zákonníka, v čase iného spoločenského poriadku, socialistického spoločenského systému. Jednotlivé štátne organizácie tento majetok nevlastnili, iba ho spravovali a bolo tu zachované jednotné štátne socialistické vlastníctvo. Z tohto pohľadu bol teda v tom čase vlastníkom dotknutých pozemkov, ako aj objektov, ktoré spravovali viaceré socialistické organizácie, Československý štát. V takomto zmysle je potrebné vnímať aj účel zhotovenia účelových komunikácií slúžiacich na dopravné spojenie jednotlivých

objektov v rovnakom socialistickom vlastníctve. Rozčlenením tohto jednotného vlastníctva po zmene spoločenského systému v rámci privatizácie národného majetku takto vzniklo osobitné vlastníctvo rôznych subjektov k pôvodne spoločnému majetku. Noví vlastníci však nadobudli vlastnícke právo, ktoré bolo často obmedzené užívaním viacerých novovzniknutých vlastníkov. Žiaľ aj týchto novovzniknutých vlastníkov zaťažujú právne pomery dotknutých nehnuteľností, ktoré na nich viazli v čase, keď noví vlastníci prevzali vlastníctvo.

47. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že ak pôvodný vlastník pozemku zriadil účelovú komunikáciu, alebo ak súhlasil s jej zriadením, stáva sa táto komunikácia verejne prístupnou a vzťahuje sa na ňu všeobecné užívanie pozemnej komunikácie. Vlastník pozemku, na ktorom sa nachádza pozemná komunikácia, alebo jej správca, nesmie potom nikomu brániť v prístupe na pozemnú komunikáciu (pozri napr. rozhodnutie NS ČR zo 7. októbra 2003, sp. zn. 22Cdo 2191/2002 alebo rozsudok NS ČR sp. zn. 22Cdo 1868/2000 zo dňa 21. septembra 2000, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/61/2016 z 20.02.2018, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/291/2016 zo 14.06.2017).

48. Všeobecné užívanie účelovej komunikácie je výnimočným obmedzením vlastníckeho práva reagujúcim na komunikačnú potrebu verejnosti ako potencionálne neobmedzeného okruhu osôb. Pre všeobecné užívanie je charakteristické, že oprávnenie k takémuto užívaniu vzniká vopred neurčenému okruhu užívateľov. Teda nejde o súkromné práva konkrétnych osôb k cudzej veci (vecné bremená) a vzniká priamo zo zákona. Obmedzenie vlastníckeho práva v podobe existencie verejne prístupnej účelovej komunikácie bez súhlasu vlastníka predstavuje obmedzenie v prospech verejného záujmu (čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd).

49. Uvedenému záveru zodpovedá spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu v predmetnej veci, keď došiel k záveru, že žalobca je oprávnený užívať nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, a to pozemky parcela č. CKN 442, 436/2, 437/2 zapísané na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y. v rozsahu, ako to vyplýva z geometrického plánu, ktorý je súčasťou rozsudku súdu prvej inštancie, nie však z titulu vecného bremena, ale z titulu všeobecného užívania účelovej komunikácie.

50. Z uvedených dôvodov potom odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu čiastočne zamietol vo výroku o určenie, že na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve žalovaného ako povinného z vecného bremena viazne vecné právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami cez pozemky žalovanej parcely č. CKN 442, 436/2, 437/2 zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y. na pozemok žalobcu ako oprávneného z vecného bremena parcelu č. CKN 443/1 zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., a to v rozsahu podľa Geometrického plánu č. 98/2014 zo dňa 07.11.2014 vyhotoveného Ing. Vladimírom Nechutom, keďže došiel k záveru, že žalobcovi nepatrí právo prechodu a prejazdu z titulu vecného bremena.

51. Pokiaľ však ide o v poradí druhý petit žaloby, ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovaný bola povinný strpieť jeho prejazd a prechod cez pozemky CKN 442, 436/2, 437/2 zapísané na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y. na pozemok žalobcu CKN 443/1 zapísaný na LV č. XXXX pre katastrálne územie Y., v tomto smere, ako to vyplýva z vyššie uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že toto právo žalobcovi patrí, nie ale z titulu vecného bremena, ale z titulu všeobecného užívania účelovej komunikácie.

52. Pokiaľ ide o výrok II. napadnutého rozsudku, hoci formálne došlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie, svojím obsahom má toto rozhodnutie potvrdzujúci charakter. Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vo výroku II. vecne správne, bolo potrebné ho potvrdiť, avšak z iných dôvodov (nie z titulu vecného bremena, ale z titulu všeobecného užívania účelovej komunikácie).

53. Podanie strany sporu musí súd posudzovať podľa obsahu a v zmysle koncepcie materiálneho právneho štátu (princíp odvíjajúci sa od čl. 1 od. 1 Ústavy SR), oproti formálnemu prístupu. Súd nemusí vychádzať striktnie z formulácie žalobného petitu a môže tento modifikovať, pokiaľ je zachovaný jeho obsah. Iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia. Súd do výroku svojho rozhodnutia nemusí prevziať doslovne žalobcom naformulovaný petit žaloby, môže v ňom vykonať také zásahy, ktoré zachovávajú podstatu petitu a nemenia jej zmysel (rozsudok NS SR 2

Obo 46/2012). Podstata materiálneho právneho štátu spočíva v uvádzaní platného práva do súladu so základnými hodnotami demokraticky usporiadanej spoločnosti a následne v dôslednom uplatňovaní platného práva bez výnimiek založených na účelových dôvodoch. V tejto súvislosti odvolací súd cituje nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 72/2010 zo dňa 04.05.2010, podľa ktorého „V súvislosti s výkladom a aplikáciou príslušných právnych predpisov musí súd prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatným a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.“

54. Petit žaloby tak, ako ho naformuloval žalobca po pripustenej zmene v II. výroku, obsahoval aj titul práva prechodu a prejazdu vyjadrený slovami „vykonávanie vecného bremena“. Keďže odvolací súd došiel k záveru, že žalobcovi patrí požadované právo prechodu a prejazdu z iného titulu ako z vecného bremena (z titulu práva všeobecného užívania účelovej komunikácie), uvedené slová „vykonávanie vecného práva“ zo žalobcom formulovaného petitu vypustil, majúc za to, že sa zachováva jeho zmysel a obsah. Zmyslom a obsahom tohto výroku bolo, aby žalovaný strpel prechod a prejazd žalobcu po jeho pozemkoch. Aj keď rozsudok odvolacieho súdu vo vzťahu k druhému petitu žaloby formálne znie ako zmeňujúci, vo svojej podstate ide o potvrdenie II. výroku rozsudku o povinnosti žalovaného trpieť prechod a prejazd žalobcu po jej pozemkoch, ktorý je vecne správny a bol potvrdený z iných dôvodov, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP. Podľa odvolacieho súdu by nebolo ústavne akceptovateľným (viď aj čl. 3 Základných princípov CSP) zamietnuť žalobu žalobcu v II. výroku v zásade len vzhľadom na formuláciu žalobného petitu a tým nepriamo povedať, že si má na ochranu svojho právneho postavenia podať novú žalobu, vychádzajúcu v podstatnom z toho istého skutkového základu, akurát s inak formulovaným petitom. Došlo by tým k rozmnožovaniu súdnych sporov a neprimeranému zaťažovaniu sporových strán trovami konania.

55. Výrok o trovách konania sa opiera o ust. § 396 ods. 2 CSP s poukazom na ust. § 255 ods. 2 CSP. Z dôvodu, že došlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie (čo do výroku I.), bolo povinnosťou odvolacieho súdu rozhodnúť o nároku na náhradu trov prvoinstančného, ako aj odvolacieho konania.

56. Rozhodovanie o trovách konania je založené na zásade úspechu v sporovom konaní. Pokiaľ ide o výsledok konania, žalobca sa domáhal dvoch nárokov: 1. určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, 2. povinnosť strpieť prechod a prejazd. Možno konštatovať, že vo vzťahu k 1. nároku bol žalobca neúspešným účastníkom, naopak, žalovaný úspešným účastníkom. Vo vzťahu k 2. nároku možno, naopak, považovať žalobcu za úspešného účastníka sporu, žalovaného za neúspešného účastníka sporu. Pomer úspechu a neúspechu žalobcu aj žalovaného je tak rovnaký. Z uvedeného dôvodu odvolací súd žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania voči druhej sporovej strane.

57. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)